

византийския лагеръ. Нъ въ дѣйствителностъ прѣзъ нощта били нападнати отъ императора и съвършено разбити. Едвамъ съ бѣгство успѣлъ да се спаси самия български ханъ. Подиръ това поражение билъ сключенъ тридесетъ годишенъ миръ съ Византия. Условиата му не ни сж извѣстни. Нъ византийскитѣ писатели ни съобщаватъ за начинътъ на сключванието договора. Българитѣ се заклѣли, че нѣма да нарушатъ мирътъ, като поставили ржцѣтъ върху символитѣ на християнската вѣра, т. е. кръсть и евангелие, а византийския императоръ се заклѣлъ по български обичай, именно като излѣлъ вода отъ каната на земята и като държелъ въ ржцѣтъ си троенъ ремъкъ, прѣобѣрналъ конски сѣдла и издигналъ високо сѣно и миналъ отгорѣ му, като призовавалъ кучетата отмѣстителѣ въ случай на прѣстѣжвание клѣтвата. Българитѣ се клѣли и на гола сабя и подиръ сж изсичали кучетата. Подобенъ обичай за даване клѣтва по късно се срѣща и у куманитѣ, които сжщо сж били отъ тюркско происхождение. Тѣ сж се разрѣзвали и сетиѣ нили отъ кръвта си взаимно съ договарящитѣ, подирѣ разсичали кучетата съ мечъ и произнасяли думитѣ: тѣй да бжде разсѣченъ и народътъ, който ще наруши клѣтвата. Едни отъ писателитѣ отнасятъ тоя миръ като сключенъ въ врѣмето на прѣдишнитѣ владѣтели на България, а други го приписватъ на Крѣмовия синъ Омъртага. Между туй твърдѣ интересенъ наметникъ се откри въ Сулейманкѣй на Сатма-чешме. Тоя каменненъ надписъ прѣдставлява договоръ, който, споредъ нѣкои признаци, може да се приеме, че е сключенъ прѣзъ IX вѣкъ. Така на примѣръ знае се, че въ Крумово врѣме опититѣ да се сключи нѣкакъвъ договоръ съ Византия останали безпослѣдствие, и понеже прѣзъ Кардама укрѣплението Маркелъ е служило като погранично мѣсто, а въ тоя договоръ се споменуватъ мѣстности, които лежатъ много по на югъ отъ това византийско укрѣпление, то може да се вѣрва, че договора е билъ сключенъ подиръ военнитѣ успѣхи на Крѣма, т. е. слѣдъ завземанието на обширни земи въ Тракия. Обаче не трѣбва да забравяме, че Крѣмовитѣ походи не носили винаги характеръ завладѣтеленъ, а повече грабеженъ. Българитѣ не сж притежавали още такъва културна и морална сила, която да имъ позволява да останатъ господари на завзиманитѣ отъ тѣхъ крѣпости въ империята. Тѣ трѣбало да ги отстѣпватъ пакъ на Византия, която настоятелно изисквала да остане владѣтелка